

Prof. Włodzimierz Bojarski

Problem gwarantowanego wsparcia dla biedaków

Gwarantowane wsparcie, czy gwarantowany dochód to ważna ale drugorzędna sprawa terminologiczna. Natomiast istotną kwestię stanowi tu zdefiniowanie i uzgodnienie podstawowych pojęć. Dyskusja, dotycząca gwarantowanego minimum socjalnego i eliminacji nędzy, wykracza z konieczności poza tradycyjne, zawężone rozumienie pracy i wynagrodzenia oraz tak ogólnego i wieloznacznego pojęcia jak np. służba¹⁾. Tu trzeba brać w rachubę bardzo szeroki i różnorodny zakres działań i zdefiniować nowe pojęcia, odpowiednio ogólne. Propozycja autorska dotyczy trzech pojęć: pracy narodowej, wynagrodzenia narodowego i usługi narodowej²⁾, z których każde odnosi się do pojedynczej, konkretnej osoby w ciągu całego jej życia, lub w określonym okresie.

Praca narodowa obejmuje wszelkie działania indywidualne oraz osobisty udział w działaniach zbiorowych, jakie są potrzebne, użyteczne, dobre i piękne w życiu indywidualnym, rodzinnym, społecznym i państwowym. Obejmuje ona własną samoobsługę, płatną pracę zawodową, usługową i inne płatne zajęcia, oraz wszelkie inne potrzebne i przydatne zajęcia realizowane bez finansowego wynagrodzenia. Jest tym rodzicielstwo i wychowanie dzieci, wolontariat, troska i pomoc sąsiedzka, posługa duchowa i religijna, studia naukowe i twórczość artystyczna, organizacja spotkań i zabaw, dbałość o piękno domu i otoczenia oraz inne.

Wynagrodzenie narodowe obejmuje otrzymywane netto, płatne wynagrodzenia za pracę i usługi, emerytury, renty i inne świadczenia socjalne oraz uzyskane honoraria, dochody i zyski osiągnięte z jakiegokolwiek innego tytułu, a w całości pomniejszone o wnoszone wtórnie odpisy ubezpieczeniowe, rentowe, opodatkowania mieszkania, nieruchomości i ewentualnie inne.

Usługa narodowa obejmuje ogół uzyskiwanych nieodpłatnie (choćby w części) usług i świadczeń : edukacyjnych (w przedszkolach, szkołach i na uczelniach), ochrony zdrowia i lekarskich, bezpieczeństwa osobistego i społecznego, komunikacyjnych (komunikacji publicznej i dostępności dróg), mieszkaniowych i rekreacyjnych, duchowych i religijnych, dobrosąsiedzkich i towarzyskich i inne.

Niewątpliwie bliższe sprecyzowanie tych pojęć, a szczególnie ich wartościowanie, stanowi duży problem dyskusyjny. Ale już teraz pojęcia te pozwalają sformułować podstawowy postulat powszechnej **kreatywności narodowej**, który wymaga aby całkowita wartość pracy narodowej każdego obywatela w ciągu jego życia przewyższała wartość uzyskiwanego wynagrodzenia narodowego i usługi narodowej.

Szersze przyjęcie i zrozumienie wskazanych pojęć i postulatu kreatywności narodowej niewątpliwie ułatwi analizy i dyskusje dotyczące eliminacji nędzy w społeczeństwie. Trzeba tylko podkreślić, że w rzeczywistości i w naszej analizie pojęcie **nędzy** obejmuje dotkliwy brak nie tylko potrzebnych środków materialnych, ale także kontaktów społecznych i duchowych. Sytuacje fizycznej bezsilności i potrzeby częstej pomocy, osamotnienia, drastycznej marginalizacji i wykluczenia społecznego powodują również poczucie bolesnego braku i nędzy. Wymagają też społecznego starania o ich ograniczenie i eliminację. Dlatego w narodowym programie ograniczenia i eliminacji **nędzy** lepiej mówić o gwarantowanym **wspieraniu narodowym**, a nie o gwarantowanym dochodzie.

¹⁾ Tekst nawiązuje również do referatów i dyskusji na konferencji PAN pt. „*Spółeczeństwo bez ubogich*”, dnia 17.10 2018.

²⁾ Określenie „narodowe” zastosowano jedynie z konieczności odróżnienia od inaczej rozumianych określeń ; „socjalne” i „społeczne”.